

Sygn. akt V CSK 34/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku A. Ś.

przy uczestnictwie A. W., T. P., R. P. , J. P., W. Ś., K. Ś., S. B., B. P. , M. M. , M. B.,
M. Ś. i L. G.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 lipca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 13 maja 2014 r., sygn. akt II Ca 258/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestniczki A. W. o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. Ś. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 13 maja 2014 r., oddalającego apelację uczestniczki postępowania A. W. oraz wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 12 grudnia 2013 r., w którym stwierdzono, że spadek po U. Ś. nabył na podstawie testamentu mąż T. Ś., natomiast spadek po T. Ś. na podstawie ustawy nabyli: M. Ś. w 2/10 części oraz W. Ś., K. Ś., S. B., M. M., B. P., L. G., M. B. i A. W. po 1/10 części każde.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uczestnik oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące tego, czy

wyłączenie od dziedziczenia jednego ze spadkobierców ustawowych, zawarte w testamencie wcześniejszym, w którym spadkodawca powołał do dziedziczenia innego spadkobiercę ustawowego ulega odwołaniu na podstawie art. 947 k.c. jako niemożliwe do pogodzenia z treścią testamentu późniejszego, którego jedyną treść stanowi powtórzenie powołania do dziedziczenia tego samego spadkobiercy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącego nie odpowiada powyższym wymaganiom. Pod pozorem sformułowania zagadnienia o charakterze prawnym wnioskodawca polemizuje z wykładnią testamentu dokonaną przez Sady orzekające w sprawie. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego testament wcześniejszy uważany jest za odwołany tylko o tyle, o ile nie da się pogodzić z testamentem późniejszym (por. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1952 r., C 235/52, „Państwo i Prawo” 1953, nr 10, s. 557 oraz z dnia 9 stycznia 1962 r., I CR 460/61, OSNC 1963, nr 4, poz. 84).

Z kolei przesłanka potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby - nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje

w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Wnioskodawca nie wskazał dwóch przeciwstawnych stanowisk, uzasadnionych pogłębioną argumentacją prawną, nie wykazał istnienia rozbieżnych judykatów Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych. Zamiast tego powtórzył swe wątpliwości związane z wykładnią obydwu testamentów mających znaczenie dla sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.